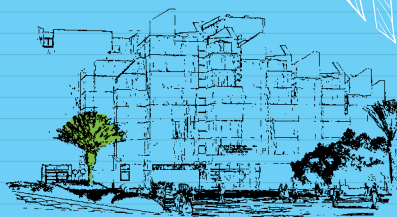

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

נווה מחקר

סיור בקריית האוניברסיטה
ע"ש משפחת מרקוס

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
Ben-Gurion University of the Negev

ברוכים הבאים לקריית האוניברסיטה ע"ש משפחת מרקוס

פסל דוד בן-גוריון, ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל ומי שעל שמו קרויה האוניברסיטה, מעשה ידי הפסל דון ווינטון, יצוק בברונזה, מוצב לפני הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן (3).

מול הכניסה לספרייה נמצא פסל ברונזה של הפסלת עופרה צימבליסטה - "מקהלה". פסלים נוספים של הפסלת תוכלו לראות בהמשך המסלול.

משימת הדור: עלייה וישובו של הדרום והנגב.
נוכל לה אם נשתמש בשתי התכונות שנתברכנו
בהן: חלוציות ומדע. דוד בן-גוריון

זהו הקמפוס המרכזי של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. בין כתליו מתבצעים מחקרים פורצי דרך ולימודים לתואר בוגר, מוסמך ודוקטור במדעי הטבע, במדעי הרוח, במדעי החברה, במדעי ההנדסה, בניהול ובמדעי הבריאות. בסמוך נמצאים גם המרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה והפארק לתעשיות עתירות-ידע שהוקם בשיתוף עם האוניברסיטה. אתם מוזמנים לבקר בכמה מהאתרים ומפינות החמד המייחדים את הקמפוס ולהתרשם מהאווירה המאפיינת אותו. תוכלו ללכת במסלול המוצע, להתחיל בכל נקודה שתבחרו או לבקר באתרים אחדים כרצונכם. מפת הקמפוס נמצאת על הכריכה האחורית.

המסלול המעגלי נפתח ומסתיים במרכז הקמפוס, בכיכר קרייטמן.

על פלגי מים

2

כיכר קרייטמן נמצאת בלב קריית האוניברסיטה. הכיכר מוצלת מפני השמש על-ידי עצי תמר ואכסדרה מקורה מאבן גיר לבנה המקיפה אותה משלושת עבריה. בגג האכסדרה משובצים ריבועי זכוכית המטילים על האבן כתמי אור צבעוני. במרכז הכיכר עובר זרם מים בהשראת נחל מדברי. מי הנחל מוזרמים במעגל סגור ומטופלים דרך קבע לשמירה על הסביבה. את הכיכר תכנן שלמה אהרונסון ועל כך זכה בפרס קרוואן לאדריכלות נוף בשנת 1997.

הכיכר הומה סטודנטים ברוב שעות היום, אך תמיד תימצא בה גם פינה שקטה ללימוד ולשיחה. מסביב ניצבים בנייני המרכזים של האוניברסיטה: הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן (3), המרכז האוניברסיטאי ע"ש סמואל ומילדה איירטון (7), אולם הסנאט ע"ש ו' א' מינקוף (8), ובית הסטודנט ע"ש זלוטובסקי.

מדרום לכיכר, לכו אל הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן.

3

הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן שוכנת במבנה ייחודי, שגגו דמוי הכוורת מחדיר אור טבעי לאולמות הקריאה. בספרייה למעלה ממיליון כותרים והיא פתוחה לקהל הרחב.

בקומת הקרקע, **בגלריה האוניברסיטאית ע"ש אברהם ברון**, נמצא בית קפה ובו מוצגות תערוכות מתחלפות, מה שעושה את הגלריה למקום מצוין לעצור בו רגע ולנוח.

בקומת הכניסה ובחלל המדרגות של הספרייה מוצגת תערוכת קבע של **האמנית ליזה שבתאי**, ובה מיניאטורות מחומרים ממוחזרים, יצירות בחומרי פסולת ששינתה את פניה.

בקומה השלישית נמצא **חדר ישעיה ברלין** (3א') ובו 255 ספרים מספרייתו של הפילוסוף הדגול, הנושאים הקדשות של סופרים ואישי ציבור, וכן מכתבים שהוחלפו בינו לבין דוד בן-גוריון.

צאו מהספרייה ולכו ימינה בשביל ובמורד המדרגות (הספרייה תימצא מימינכם). המשיכו בשביל העובר בין בניין דיאן וגילפורד גלייזר לבין בניין שפיצר-סלנט לעבודה סוציאלית, אל כיכר דייכמן.

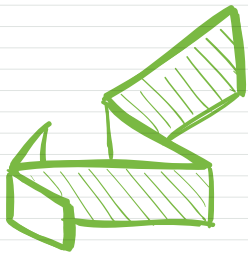

מקום לכולם

בניין דייכמן למעורבות חברתית משמש מרכז לפעילות קהילתית מגוונת. כאן פועלים המחלקה למעורבות חברתית, פרויקט פר"ח ותכניות להנגשת ההשכלה הגבוהה ולסיוע לאוכלוסיות שונות בבאר-שבע ובנגב. בקומה העליונה נמצאת **"קוביית רוטשילד"**, מרכז הדרכה חדשני לעשייה חברתית, המשלב סימולאטור אינטראקטיבי ייחודי מסוגו בארץ. המרכז מכשיר ומלווה תכניות ליזמות חברתית, בשיתוף עם קרן רוטשילד-קיסריה.

המשיכו למרכז משפחת הלן דילר, הנמצא מצפון לכיכר דייכמן.

כיכר דייכמן - עיצובה הייחודי של הכיכר מיועד לאפשר התכנסות ומפגש בין סטודנטים, ילדים ובני נוער המשתתפים במגוון פרויקטים למעורבות חברתית, שבסיסם נמצא בבניין דייכמן למעורבות חברתית או בסמוך לו. מתכנניה, חיוטין אדריכלים, תכננו מעין מרבד פסים המשלב אריחי בטון גדולים, רצועות דשא וצמחייה קבועה ועונתית. בספסלי הבטון מוטמעים גופי תאורה, ההופכים את הכיכר למחזה מרהיב עם רדת החשכה.

המעגל המרכזי

המרכז האוניברסיטאי ע"ש סמואל ומילדה איירטון הוא המרכז המינהלי של האוניברסיטה, המורכב מקובייה שבמרכזה חלל עגול - חצר הסנאט ע"ש משפחת מינקוף. חיוטין אדריכלים עיצבו את הכניסה לחצר כמעבר בנקיק סלעים מדברי, והמבנה החרוטי המיוחד של אולם הסנאט ע"ש ו' א' מינקוף מדמה סלע שניתק מקירות הוואדי.

מחוץ לאולם הסנאט ועל הקיר של הבניין הניצב ממערב לבניין זה, תוכלו לראות פסלים נוספים של עופרה צימבליסטה - דמות המטפסת על החרוט ודמויות נוספות של נגנים על קיר הבניין הסמוך.

היכנסו לבניין ורדו לקומה 1- (המעליות משמאל). כניסה נוספת נמצאת במפלס החניה, ממערב - אפשר לרדת במדרגות מצדו המערבי של הבניין ולהיכנס ישיר לקומה 1-.

בקומה התחתונה של המרכז האוניברסיטאי נמצא מרכז המבקרים ע"ש ג'ורג' שרוט (א'), שבו מוצגות תערוכות אמנות מתחלפות. אוצרי התערוכות הם חברי סגל וסטודנטים במחלקה לאמנויות.

7

לגעת ברוח

במרכז משפחת הן דילר שוכנות חלק ממחלקות הפקולטה למדעי הרוח והחברה. בקומה 2 נמצאים הארכיונים לספרות עברית של מכון הקשרים לחקר הספרות והתרבות היהודית והישראלית, שבהם נשמרים ארכיוניהם האישיים של סופרים ומשוררים ישראלים, ביניהם אהרן אפלפלד, עמוס עוז, דוד אביון, נסים אלוני, רות אלמוג, שולמית הראבן, דוד שיץ ויוכבד בת-מרים. הארכיון המעוצב להפליא כולל מרכז מבקרים משוכלל.

בקומה 1 חנות ספרים ובית קפה, שם אפשר לפגוש כמה מהסופרים ומהחוקרים, חברי סגל האוניברסיטה, שספריהם נמצאים על המדפים.

צאו חזרה לכיכר דייכמן ועלו במדרגות הרחבות אל כיכר קרייטמן, או עלו במעלית לקומה 3, צאו מהבניין ופנו שמאלה. חלפו על פני הכניסה לאולם ג'ויה קלייר זוננפלד, והמשיכו לבניין הבא, המרכז האוניברסיטאי ע"ש סמואל ומילדה איירטון. היכנסו לחצר הפנימית, מאחורי החרוט המכיל את אולם הסנאט ע"ש ו' א' מינקוף.

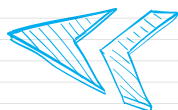
6

שער לתקווה

שער השלום - דרכו עברו נשיא מצרים אנואר סאדאת וראש ממשלת ישראל מנחם בגין בא' בסיון תשל"ט, 27 ביוני 1979, היום הראשון ליישום הסכם השלום בין מדינת ישראל ומצרים. השער עוצב להנצחת הביקור ההיסטורי בקמפוס, ומייצג את הפוטנציאל לפרויקטים מחקריים משותפים ולהקמת גשר בין העמים.

חזרו לכיוון בניין קרייטמן ופנו ימינה אל חצר פנימית מרובעת שבמרכזה רחבת דשא. בניין סם גורובוי למדעי הטבע נמצא בצלע המזרחית של החצר.

המעגל המרכזי (המשך)

במרכז המבקרים מוצג **דגם של קריית האוניברסיטה**. הציר המרכזי של הקמפוס עובר ממערב למזרח (מכיכר דייכמן לגשר מקסיקו) וציר נוסף מדרום לצפון (ממתחם מדעי הבריאות למתחם מדעי ההנדסה). בין העקרונות המנחים: חלוקה למתחמים על-פי תחומי לימוד; בנייה סביב חצרות פנימיות; גימור בבטון חשוף או באבן לבנה; עדיפות לתנועת הולכי רגל והתאמת האדריכלות והצמחייה לתנאי האקלים בנגב.

מול מרכז המבקרים נמצא **אולם הסנאט ע"ש ו' א' מינקוף**, שבו נערכים אירועים חשובים. המבנה העגול משקף את העקרונות הדמוקרטיים שעליהם אמון סנאט האוניברסיטה. האולם פתוח רק בזמן פעילות.

ניתן לעלות במעלית לקומה 2, לפנות שמאלה, לצאת למרפסת שבראש החרוט ולהשקיף על כיכר קרייטמן.

חזרו לקומה 0 וצאו מהחצר. פנו שמאלה, לכו בין כיכר קרייטמן ובית הסטודנט ע"ש זלוטובסקי, פנו ימינה ומשם המשיכו ישר בשביל שבין בניין קרייטמן וכיכר קרייטמן אל שער השלום.

ראש גדול

10

גולגולת מאובנת של מוזאזאור ומאובן של אמוניט ענק מוצגים במבואה של בניין סם גורובי **לפקולטה למדעי הטבע**. המוזאזאור היה זוחל ימי גדול, טורף, שחי לפני כ-70 מיליון שנים בים שכיסה את אזור הנגב. זהו אחד המוזאזאורים הגדולים שנמצאו בעולם: אורך הגולגולת 1.50 מטר, והיא מתאימה לגוף באורך כ-13 מטרים. את המאובן מצא הגיאולוג בוגר האוניברסיטה, אורי יסעור, במכרה צין, והוא שוחרר ושומר בידי פרופ' חיים בנימיני מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב ופרופ' הנס יורגן הנסן מאוניברסיטת קופנהגן.

כאן תוכלו גם לבקר **בבוטיק** למכירת בגדים, אביזרי אופנה וצעצועים מיד שנייה של עמותת **"פעמיים כי טוב לקהילה ולסביבה"**. זהו מיזם חברתי שפועל לשילובם של בעלי מוגבלויות בקהילה ומועסקים בו בעלי מוגבלויות וסטודנטים מלווים.

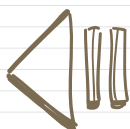
צאו מהבניין ולכו מזרחה. עברו חצר נוספת ובניין כיתות ופנו ימינה (דרומה). לכו בשביל החוצה את מתחם מדעי החיים. המשיכו דרומה ועלו על גשר הולכי הרגל ע"ש ג'ים וליז ברסלאואר, העובר מעל הכביש, אל הפקולטה למדעי הבריאות (המעלית נמצאת מצד ימין לגשר).

רפואה שלמה

11

בפקולטה למדעי הבריאות חוקרים ומכשירים רופאים ואנשי מקצוע בכל תחומי הרפואה, הסייעוד והטיפול הפרא-רפואי, בשיתוף עם המרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה שבסמוך. הבניינים מקיפים חצר פנימית נסתרת שמים מפכפכים בה. **בבית-הספר לרפואה ע"ש ג'ויס וארווין גולדמן** מוצגת דרך קבע תערוכה לתולדות הרפואה: **"הרופא כאומן, כמדען וכאיש מוסר"**. הכלים והפרקטיקות הרפואיות השתנו לבלי הכר, מהקזת הדם עד לצינתור ולדימות הממוחשבת. התערוכה מתחילה בקומה 1 בגלריה ע"ש רגינה וצ'ארלס פישר ונמשכת במעלה הבניין בקומות השונות. מוצגות בה התפתחות הרפואה מן העת העתיקה ועד לעת החדשה, כמו גם החינוך הרפואי, האתיקה הרפואית והרפואה בישראל.

חזרו אל גשר הולכי הרגל, חזרו לקמפוס והמשיכו ישר צפונה עד לבניין סאקט"א-רש"י לפיסיקה.

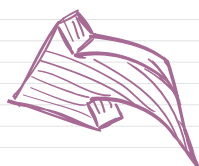
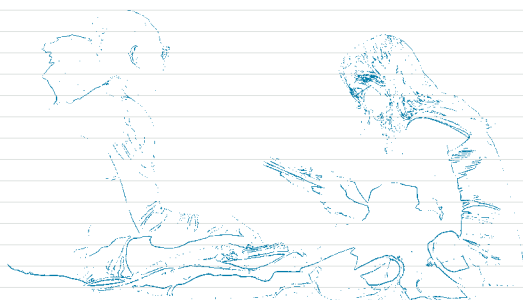

גשר אל הקידמה

גשר מקסיקו מוביל מהקמפוס לתחנת הרכבת אוניברסיטה/באר-שבע צפון, שהוקמה בעזרתה של קרן משפחת ליליאן ולארי גודמן. הגשר מקורה לכל אורכו בגג מרחף התלוי על כבלי מתכת, ומשקיף על מתקני מרכז הספורט השוקק חיים של האוניברסיטה. הגשר עובר בתוך **גן שרון הומינר**, שבו קקטוסים וצמחים מדבריים נדירים, המייצגים את חקר המדבר והסביבה באוניברסיטה. הגשר מוביל בהמשך אל **הפארק לתעשיות עתירות ידע** שנבנה בשיתוף עם האוניברסיטה. שני בניינים כבר מאוכלסים בחברות רבות, והפארק מהווה מנוע צמיחה כלכלי ומקור תעסוקה חשוב לנגב כולו.

13

חזרו על עקבותיכם ולכו ישר על ציר התנועה המרכזי של הקמפוס, עד כיכר קרייטמן.

לגעת בכוכבים

לבניין סאקט"א-רש"י לפיסיקה שני אגפים. באגף המערבי (השמאלי) שוכן **מרכז אילן רמון לנוער שוחר פיסיקה**, אליו מגיעים בני נוער מרחבי הנגב. על גגו בולטת **כיפת הטלסקופ**. באגף המזרחי של הבניין, בגובה של חמש קומות, תלויה **"מטוטלת פוקו"** המדגימה את סיבוב כדור הארץ על צירו. סיבוב כדור הארץ סביב צירו גורם למישור התנודה של המטוטלת להסתובב באיטיות: בקטבים מישור התנודה ישלים סיבוב שלם ב-24 שעות, ואילו בקו המשווה האפקט לא יורגש כלל. בישראל, המטוטלת משלימה סיבוב שלם כל 45 שעות. מאחורי הבניין נמצא **גן בסגנון יפני**, הצומח ללא השקיה כלל (בשל המעבדות הרגישות הנמצאות במפלס שמתחתיו). כאן תוכלו לשבת וליהנות מרגע של שלווה.

12

מכאן, אפשר ללכת צפונה, בין בנייני הפקולטה למדעי ההנדסה, עד לכביש המוליך לשער הקידמה. מעבר לכביש מתפתל **נתיב העתיקות ע"ש משפחת גוזיק (12א')**, לאורכו מוצבים שרידים ארכיאולוגיים מאתרי חפירות בנגב. חזרו אל בניין סאקט"א-רש"י לפיסיקה ופנו שמאלה. המשיכו מזרחה **לגשר מקסיקו**.

1	פסל דוד בן-גוריון	8	אולם הסנאט ע"ש ו' א' מינקוף
2	כיכר קרייטמן	9	שער השלום
3	הספרייה המרכזית ע"ש זלמן ארן	10	בניין סם גורובי לפקולטה למדעי הטבע
4	כיכר דייכמן	11	הפקולטה למדעי הבריאות
5	בניין דייכמן למעורבות חברתית	12	בניין סאקט"א-רש"י לפיסיקה
6	מרכז משפחת הלן דילר	12	נתיב העתיקות ע"ש משפ' גוזיק
7	המרכז אוניברסיטאי ע"ש סמואל ומילדה איירטון	13	גשר מקסיקו

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב נוסדה ב-1969 // האוניברסיטה בעלת שיעורי הצמיחה הגבוהים ביותר בישראל בכל ההיבטים // אוניברסיטת מחקר מובילה עם מוניטין בינלאומי ומהחשובות בעולם בתחומים רבים // כ-20,000 סטודנטים, ומעל 110,000 בוגרים // קמפוסים בבאר-שבע, בשדה בוקר ובאילת // מכשירה מעל ל-30% מהמהנדסים בישראל // יותר מ-800 חברי סגל אקדמי בכיר // מוסדות מחקר לאומיים, מרכזי מחקר בין-תחומיים ברמה בינלאומית ומעבדות מתקדמות // 6,000 סטודנטים מעורבים במגוון גדול של פרויקטים בקהילה ובחברה באזור

בואו ללמוד על אוניברסיטת בן-גוריון בנגב!

www.bgu.ac.il

